

Gróf Tisza István az indemnítási vitáról.

— A képviselőház ülése. —

(Saját tudósítónktól.) A képviselőház pénteki ülése csak formális volt és alig negyven képviselő jelent meg azon. Politikai körökben ismeretes, hogy december 7-én, az indemnítási tárgyalásakor gróf Tisza István miniszterelnök a katonai és külügyi helyzetéről nyilatkozni fog. Az elnök 11 óra előtt néhány perccel nyitotta meg a pénteki ülést.

Beöthy Pál az ülése megnyitása után bemutatta a német birodalmi gyűlés elnökétől a képviselőház üdvözlétere érkezett távirati választ, amely így hangzik:

„Nagyméltóságú Beöthy Pál urnak, a magyar országgyűlés képviselőháza elnökének, Budapest. Excellenciád tegnapi táviratában a magyar országgyűlés képviselőháza érzelmének meleg szavakban adott kifejezést, amelyért excellenciádnak a német birodalmi gyűlés legmelegebb köszönetét tolmácsolom. Sziklaszilárdan bízom abban, hogy ez a világháború, amelyet a magyar és osztrák monarchiával, a török birodalommal s a bolgár nemzettel való fegyverbarátságban viselünk, oly békével fog végezni, amely feltétlenül biztosítékát fogja nyújtani annak, hogy mi és utódaink nem leszünk kitéve ilyen galád meglátáztatásoknak Dr. Kaempf, a birodalmi gyűlés elnöke.”

Ezután Hegedűs Kálmán, az igazságügyi bizottság előadója és Nemesny Mihály, a közgazdasági bizottság előadója terjesztette elő jelentését, Hegedűs Lóránt, a pénzügyi bizottság előadója pedig az indemnítási törvényjavaslatról szóló bizottság jelentését mutatta be. Az indemnítási javaslat többek közt a **rendkívüli hadiadó** első fizetéséről tartalmaz érdekes adatokat. Megállapítja, hogy az új adó, noha végérvényes ítélet még nem mondható, általában bevált. A rendkívüli hadiadó kivétele eddig nagyjában Budapestről és mintegy harmincegy vármegyéből ismeretes. **A főváros kivételeinek összege 12 millió koronára becsülhető, a 31 vármegye adóki- vetéseinek összege pedig 3 és fél millió.** A többi törvényhatóságot és Horvát-Szlavon-országot is tekintetbe véve, az egész adójövedelem **el fogja érni a 22 millió koronát.** Összesen mintegy 12.000 olyan adózót találtak, akiknek jövedelme huszezer koronánál nagyobb. Ezeknek az összes jövedelme 500 millióra becsülhető. Az adózók 5%-ának van 120 ezer koronánál nagyobb jövedelme.

A bizottsági jelentéssel kapcsolatban Tisza István miniszterelnök kért szót.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Rövid előterjesztést óhajtok tenni. Az indemnítási törvényjavaslat tárgyalása alkalmával megfontolás tárgyává kellett tenni a bizottság kebelében és a kormány részéről is a Ház tulajdona által kifejezett azt az óhajtatást, hogy a törvényjavaslat tárgyalására, tekintettel az abban foglalt megvitatást igénylő rendelkezésekre, a házszabályokban előírt négy napnál hosszabb idő álljon rendelkezésre.

Sajnos, a házszabályok világos rendelkezése az óhajtatásnak ebben az alakban való kiegészítését nem engedi meg, másrésről azonban a kormány úgy találta, hogy az indemnítási törvényjavaslat megvitatása **a meg szabott szűk korlátok között nem célszerű** és nem helyes dolog az indemnítási törvényjavaslatba foglalni oly rendelkezéseket, amelyek ha szoros kapcsolatban vannak is a költségvetésnek azzal az időszakával, amelyről a javaslatban szó van, mégis behatódó megvilágítást igénylő, érdemleges tárgyalást kívánnak. Ennek folytán a bizottság eliminálta ebből a törvényjavaslatból az **állami alkalmazottak állandó háborús segélyéről szóló rendelkezéseket** és azokat külön törvényjavaslatba foglalta, amelynek vitája nagyon természetesen semmiféle időbeli korlátozás-hoz kötvén nincsen. Tegnapi a bizottságban határozatot hozatott, hogy ezt mint **külön tör-**

vénnyavaslatot nyújtja be a kormány a Házban. Időközben felmerült az skrupulus, hogy tulajdonképpen a házszabályokban nincsen szó olyan esetről, amikor a bizottság terjeszt elő törvényjavaslatot. Nehogy tehát bármilyen tekintetben is megsértse a kormány a házszabályokat, a távollévő pénzügyminiszter nevében külön törvényjavaslatot terjeszt elő **a közszolgálati alkalmazottak háborús segélyéről** és kéri, hogy azt előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett a pénzügyi bizottsághoz utassák. (Élénk helyeslés.)

Sághy Gyula: Az ellenzék részéről annak a nézetének ad kifejezést, hogy az volna teljesen kielégítő, ha mindazok a külön javaslatok, amelyek az indemnításba foglaltatnak, de nem tartoznak hozzá szorosan, szintén külön törvényjavaslatban terjesztetnének elő.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Megjegyzzi, hogy az a nagyon fontos rendelkezés, amelyre Sághy utal: **a hadijövedelmi adó** szorosan beletartozik az indemnításba. Nem arról van szó, hogy egy új adót statuál-

junk, hanem egy meglevő adó hatályát a szóbanforgó időszakokra is kiterjesszük. Az ilyen intézkedések befoglalhatók egy indemnításba.

Ezután Papp Géza, a pénzügyi bizottság, Illés József az igazságügyi bizottság, Dobieczy Sándor a közlekedési, Jakabffy Elemér a gazdasági és Fodor Kálmán a számvizsgáló bizottság nevében terjesztett be jelentéseket.

Az elnök javaslatára a Ház elhatározta, hogy legközelebbi ülését **december 7-én, kedden** délelőtt tíz órakor tartja, amelynek napirendjére **az indemnításról szóló törvényjavaslat tárgyalását tűzte.**

A Háznak az a határozata, amely a tanácsozási időt tíztől három óráig állapította meg, az indemnítás tárgyalására nem vonatkozik, mert a házszabályok 232. §-a szerint ezt a javaslatot legalább nyolc órás ülésen kell tárgyalni, úgy hogy az ülések ezeken a napokon **egyfolytában délelőtt tíztől este hat óráig tartanak.**

Az ülése negyedtizenkettő után ért véget.

Berlin—Budapest—Szeged—

Temesvár—Konstantinápoly.

Az új vasút összeköttetés menetrendje. — Fontos tanácskozások Temesváron.

Temesvár, december 3. (Saját tudósítónktól.) Temesvár város tanácssterme egy világtörténelmi jelentőséggel bíró, egész Európa gazdasági és forgalmi életét érintő tanácskozásnak volt a színhelye. A Balkán-háború győzelmes harcai nyomán **megnyílt az út Konstantinápoly és a kelet felé** s ennek a szabadbá lett utnak vasuti összeköttetése adta meg az alkalmat arra, hogy az érdekelt hatalmak, a központi és balkáni országok legelőkelőbb vasuti intézményeinek képviselői Temesváron találkoztak. A tanácskozás egyetlen, de annál fontosabb tárgya volt: **a Konstantinápoly felé irányuló közvetlen vasuti összeköttetés menetrendjének megszerkesztése.**

Délelőtt tíz órakor vette kezdetét a vasuti tanácskozás a városháza tanácstermében és azon Tolnay Kornél, a magyar államvasutak elnökgazdátja elnökölt. Az értekezlet megszakitás nélkül egész délelőtt tartott élénk eszmecsere keretében. A Berlin—Budapest—Szeged—Temesvár—Konstantinápoly közötti közvetlen vasuti összeköttetés menetrendjének megállapításánál a gyors- és expresszvonatok járata is megállapítás tárgyát képezi. Déli egy órakor a tanácskozás résztvevői közös ebédre gyűltek egybe a Koronaherceg-szálló éttermében, délután pedig folytatták az értekezletet. Este Tolnay Kornél máv. elnökgazdátja ad vacsorát a tanácskozás tagjai tiszteletére a Koronaherceg-szálló különtermében. Amennyiben az értekezlet ma nem sikerülne befejezni, illetve a szóban forgó kérdést végleges megállapítással elintézni, úgy a tanácskozást holnap is folytatják.

A tanácskozáson résztvettek a vasuti intézmények következő előkelőségei: Tolnay Kornél magyar államvasuti elnökgazdátja, az értekezlet elnöke, Pulszky Garibaldi, a Kassa—Oderbergi vasut vezérigazgatója, Luger Kamiló kir. tanácsos, máv. főfelügyelő, Tolnay titkára, Kugler államvasuti tanácsos, az osztrák Nordbahn igazgatóságának képviselőjében, Geutebrück miniszteri tanácsos, az osztrák Nordwestbahn igazgatóságának képviselőjében, Horváth miniszteri tanácsos, máv. főfelügyelő, Loche kormánytanácsos, osztrák vasuti igazgató, Ruckdeksel miniszteri tanácsos, Soden báró kormánytanácsos és Fischer kormánytanácsos, mindhárman a bajor államvasutak képviselőjében, Renaud titkos tanácsos, a porosz munkaügyi minisztérium képviselőjében, Karasek udv. tanácsos

a cs. és kir. osztrák vasutügyi minisztérium képviselőjében, Schulz titkos tanácsos, a porosz munkaügyi minisztérium képviselőjében, Schmidt főfelügyelő, a Kassa—Oderbergi vasut részéről, Schulzer vasuti főtanácsos, a porosz államvasutak képviselőjében, Baon titkos pénzügyi tanácsos, a szász államvasutak képviselőjében, Langer főfelügyelő, az osztrák vasuti minisztérium részéről, Geistler főtitkár, a boroszlói vasuti igazgatóság részéről, von Mosen őrnagy, a német tábori vasutak főnöke, Kuttel, a szász vasutak pénzügyi főnöke, Mannaberg, a szász vasutak főfelügyelője, Burgund kormánytanácsos, a kattowiczi vasutak igazgatóságának képviselőjében, Nógrády kir. tanácsos, a Kassa—Oderbergi vasut forgalmi főnöke, a magyar államvasutak részéről ott voltak még Bergh felügyelő, Ring főellenőr, Vadek főellenőr és Bogsch dr. fogalmazó; jelen voltak ezenkívül: a szemendriai német vasuti vezetőség két képviselője. A temesvári máv. üzletvezetőség részéről résztvettek a tanácskozáson Hoitsy Gedeon máv. üzletvezető és dr. Pekáry Géza főfelügyelő.

Hoitsy Gedeon máv. üzletvezető a ma délelőtti tanácskozás után a következőket mondotta:

— Délelőtt tíz órakor kezdtük meg a tanácskozást és — mint ismeretes — a Berlin—Budapest—Szeged—Temesvár—Konstantinápoly közötti vasuti összeköttetés menetrendjéről volt szó. A tanácskozás majdnem félkettőig tartott és végleges eredmény még nincsen. Ma délután nem lesz értekezlet, de holnap délelőtt a tanácskozást folytatjuk. A tárgyalásról érdemben nem nyilatkozhatom, mert nem fejeztük még be az értekezletet.

A megjelölt vasuti képviselők délután két órakor gyülekeztek ebédre a Koronaherceg-szállóban.

A japán császár trónbeszéde.

Tokió, december 3. A császár tegnap személyesen nyitotta meg az országgyűlést trónbeszéddel, amelyben nyomatékosan utalt Japánországnak a külföldhöz való viszonyára és kijelentette, hogy az Angliával való szövetség, **valamint a Francia- és Oroszországgal való antant megszilárdult.** A császár azután a miniszterek, az országgyűlés tagjainak a költségvetés beható tanulmányozását ajánlotta figyelmébe. (Reuter.)